

Fp 4,3-9 + Gn 18,9-15

Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám radujte se. Apoštolova slova se mohou zdát letošní rok poněkud křečovitá. Jak se máme radovat, když je krize? Jak se máme radovat v době zdražování, ekologické krize, pokračující války na Ukrajině?

Radujte se. Možná se takové výzvě spíš v duchu zasmějeme. Jako Sára, když slyšela o tom, že by měla mít ve svém požehnaném věku dítě. Jakápak radost? Vždyť je to absurdní.

Lidstvo se přece řítí do záhuby. Dost možná jsme poslední generace – jak tvrdí ekologičtí aktivisté z Německa. Dost možná svět už nikdy nebude takový, jaký jsme znali. V takové situaci by se radoval asi jen blázen. Apoštolova slova se mohou zdát naivní, bláhová, dnes absolutně nepoužitelná – jako by je pronesl někdo, kdo neví nic o skutečném životě...

Ale když se podíváme na to, v jaké době a v jaké situaci je napsal – zjistíme, že Pavel rozhodně nebyl žádný zaslepený sluníčkář. Slova o radosti, výzvu k radosti- napsal Pavel z vězení. Podle objektivních měřítek se neměl dobře. Jako křesťan byl pronásledován, jeho budoucnost byla nejistá.

Ale právě tady – jako vězeň – v do očí bijící nesvobodě – vyzývá Pavel své filipské sestry a bratry k radosti. V listu vyjadřuje radost za to, že sbor ve Filipech vůbec vznikl a také vyjadřuje vděčnost za to, jak ho filipští po všech stránkách – včetně té materiální – podporovali. Sám na sobě ukazuje, že radost je navzdory okolnostem možná.

Klíčové se mi zdá upřesnění radosti – je to radost v Pánu. Radost, ke které vyzývá Pavel je možná, protože není založená na tom, co vidíme kolem sebe, v jaké jsme zrovna životní situaci, ale je založená v Bohu. **Radujte se v Pánu vždycky!**

Taková radost není úplně samozřejmá, na první pohled zřejmá, je potřeba se jí trochu učit. Aby se člověk mohl radovat jako Pavel, ABY člověk NEPROPADAL BEZNADĚJI, i když se to třeba zdá vzhledem k okolnostem jako docela pochopitelné, je potřeba, aby se trochu přenastavil – proměnil svůj postoj k životu. Zásadní je důvěra, že Bůh je dobrým základem našeho světa, našeho lidství. Důvěra v to, že Bůh na nás nezapomíná a že Jeho zaslíbení jsou silnější než všechny katastrofické scénáře.

Abychom viděli radost, cítili radost navzdory těžkostem – nemusíme čekat na bůhvíjakou světovou revoluci, změnu světového řádu, musí se nejprve proměnit něco v nás.

Minulou neděli na přednášce o chasidské zbožnosti mluvil prof. Hošek o schopnosti vidět svět jako místo Boží slávy. Chasidé rozpoznali, že Boží sláva, světlo, je všude kolem nás... jen si nesmíme dát ruku před oči, nesmíme dovolit všem těm negativním zprávám, aby nám bránily ve výhledu. Jde o náš zrak, o naše vidění, ne o to, na co koukáme.

Podobně jako byl apoštol Pavel schopen prožívat radost v těžkých podmínkách vězení, tak se i chasidé umějí radovat těžkostem navzdory. Pavlova radost, i ta chasidská radost, není žádné povrchní juchání, ale hluboká radost, pramenící z víry, že Bůh, který stvořil svět jako dobrý, je stále ve světě, je součástí našeho života. A je také součástí naší budoucnosti.

Někdy mi připadá, - a teď mluvím hlavně o celospolečenské náladě, i když možná se to týká i jednotlivců - jako bychom byli v Platónově jeskyni. Asi znáte to známé podobenství z Ústavy.

Jde v něm o rozdíl mezi vzdělanými a nevzdělanými dušemi. Od narození jsou všichni lidé spoutaní v podzemním obydlí, podobném jeskyni. A pouta a okovy kolem šíje jim brání, aby viděli více než stíny vrhané na protější stěnu ohněm, který mají za zády. Jednou je jeden z nich vytržen, vytažen příkrým východem ven na denní světlo, na slunce. A tomuto vytaženému z jeskyně trvá dlouho než se rozkouká, protože vidět světlo po tak dlouhém pobytu ve tmě je nepříjemné. Ale nakonec se rozkouká a spatří samotný základ všeho, co ve světě – ve skutečném světě – ne jenom v podzemním obydlí, je. Platón tento zdroj všeho - nazývá ideou dobra.

Někdy mi připadá jako bychom v té jeskyni byli my sami - spoutaní vlastními strachy, špatnou náladou, tíhou všech chyb, co jsme kdy udělali, co udělali naši předci, a co jdou jen těžko napravit. Netěšíme se na budoucnost, protože to jediné, co vidíme, jsou stíny na protější zdi. Každá životní rána, každá špatná zpráva v médiích, jako by náš pohled ještě víc fixovala jen tím jedním směrem.

Pavlova výzva k radosti je v tomto přirovnání - výzvou toho, který vyšel z jeskyně a pohlédl na slunce - zdroj veškerého dobra. Ani u něj to nebylo samo sebou, že by hned od narození viděl pravé světlo světa. Nejprve křesťany pronásledoval, až jednoho dne byl, také bychom mohli říct, vytažen ze svého původního světonázoru. V příběhu o Pavlově obrácení je také řeč o světle, které ho rázem osvítilo, a bylo tak silné, že ho dokonce na tři dny oslepilo.

Pavlova slova jsou výzvou toho, který uvěřil, uviděl, že ten, kterého Bůh poslal na svět, přinesl lidem záchranu - dobrou budoucnost. A protože prožil vnitřní osvobození, už nemůže propadnout beznaději, i když se sám zrovna ocitne ve skutečném vězení, spoutaný kovovými řetězy.

Procesem proměny prošla i pramatka Sára. Nejdříve se hoře smála představě, že by se jí mohlo narodit dítě. Také viděla jen stíny, záblesky toho, co nám lidem připadá jako možné. Ale pak se narodil Izák a hořký smích se proměnil v radost. Na začátku může příslib dobré budoucnosti vypadat nepravděpodobně, může se zdát, že výzva k radosti je bláznovství, ale nakonec se ukazuje, že Boží zaslíbení se naplňují a přinášejí radost.

Pokud se nám výzva: **Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám radujte se**, zdá letos o něco těžší než dřív, můžeme s tím něco udělat. Můžeme se pokusit omezit přísun negativních zpráv, můžeme vědomě **upřít pozornost k tomu, co se daří**, a ne k tomu, co se bortí. Navzdory krizi se dějí dobré věci. Lidé se mají i rádi, lidé spolu umějí spolupracovat, pomáhají si, pouštějí se do zajímavých projektů. Podařilo se založit nový sbor v Roztokách - z toho by měl zrovna apoštol Pavel pořádnou radost. Na všech úrovních lidské existence se zrcadí Boží sláva, vše osvěcuje idea dobra, jen se pořádně koukejme, ať to nepřehlédneme.

Starosti jsou a budou, ale Pavel nám nabízí, že se pod jejich tíhou nemusíme prohýbat až k zemi. Nový postoj k životu, který se soustředí na to dobré, je příznačně spojený s výzvou k modlitbám. *Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu*. I když vidíme svět očima víry, a naučíme se radovat, neznamená to, že starosti sami od sebe zmizí. Víra v Boha nenabízí zázračný recept na odstranění životních překážek, ale nabízí oporu - ve vztahu s Bohem. Rozpoznání pravé - dobré - podstaty světa a vědomí, že v tom všem nejsme sami.

Věřím tomu, že svět je Bohem opatrovaný, dobré místo k životu. A že i my jsme součástí tohoto Bohem spravovaného prostoru. Samozřejmě, že máme jako lidstvo i jako jednotlivci mnoho problémů, některé opravdu hodně vážné - ale i ty se mohou lépe řešit, pokud se řeší z perspektivy radosti a vděčnosti.

V adventním období si máme připomínat nejen příchod Božího syna na svět, ale i jeho očekávaný druhý příchod. Zatím se v dobrém světě děje mnoho zlého - život je přerušován smrtí, někdy tak nespravedlivě a krutě. Ale v Ježíšově druhém příchodu očekáváme, že všichni budou vytaženi na pravé světlo. Ukáže se pravá povaha věcí, pravá dobrá povaha světa, a nastane věčný pokoj.

Nakonec ani v Pavlově slovech nejde o to, abychom se radovali jen tak pro radost, ale proto, že radost navzdory starostem přináší určitou rovnováhu. Pokoj, který převyšuje naše pomyšlení. Pokoj, který převyšoval Sárino pomyšlení, pokoj, který převyšuje každé pomyšlení, které se soustředí jenom na to, co dosud známe. Co dosud vidíme jen jako stíny na protilehlé zdi.

Dovolme si radost, i když to může vzhledem k okolnostem připadat nepatřičně. Můžeme tím zakusit už teď kousíček pokoje, který jednou zaplaví celou zemi. Amen